

درسنامه‌ی درس ۱۶: اگر جنگل نباشد

واژه های مهم املایی

پهناور - غرّش - زوزه ی جانوران - گسترده - کمین - میمون - بازی گوش - مشغول - کرگدن ها - آب تنی - حاشیه ی -
تفریح - استراحت - فایده های - اکسیژن - موادّ سمّی - ویران - حفظ - مراقب - مواظبت - غیر - بگذری - صندلی - کاغذ
- هیچ کس

واژه نامه

پهناور : گسترده و وسیع	کمین : پنهان شدن در جایی برای حمله ی ناگهانی	اکسیژن : گازی در هوا که برای زنده ماندن موجودات زنده لازم است
غرّش : صدای بلند و ترسناک	کرگدن : جانوری بزرگ با پوست کلفت با یک شاخ روی پوزه	موادّ سمّی : موادّی که به بدن آسیب می رسانند
زوزه : صدای بعضی از حیوانات مانند گرگ	آب تنی : شست و شوی بدن در آب - شنا کردن	ویران : خراب
سکوت : خاموشی - بی صدایی	حاشیه : کنار - گوشه	فراهم : آماده

کلمه های مخالف

نسیم ≠ طوفان	حاشیه ≠ مرکز - وسط	تند ≠ آهسته	آینده ≠ گذشته	زیبا ≠ زشت
سکوت ≠ همه‌مه - فریاد	معلوم ≠ نامعلوم	ویران ≠ آباد	آغاز ≠ پایان	دور ≠ نزدیک
مشغول ≠ بیکار	فایده ≠ ضرر	بهترین ≠ بدترین	بود ≠ نبود	ابتدا ≠ انتها

کلمه های هم خانواده

مشغول : اشغال - شغل	سکوت : ساکت
مراقب : مراقبت	مواد : مادّه
حفظ : حافظ - محافظ - محافظت	شاد : شادمان

نکته ها

الف) گاهی می توانیم با اضافه کردن پسوند (**ناک**) به بعضی از کلمه ها یک کلمه ی جدید بسازیم.

کلماتی که از ترکیب شدن با (**ناک**) ساخته می شوند، کلمه ی قبل از خود را توصیف می کند.

مانند:

نم + ناک ← نمناک (یعنی جایی که نم دارد)

تاب + ناک ← تابناک (یعنی چیزی که از آن نور می تابد)

ب) مفعول

یک جمله می تواند از یک کلمه ساخته شده باشد. **مثال :** رفتیم.

یک جمله می تواند از دو کلمه ساخته شده باشد. **مثال :** من آمدم.

یک جمله می تواند از چند کلمه ساخته شده باشد. **مثال :** دانش آموزان کتاب ها را خواندند.

فاعل مفعول نشانه ی فعل
مفعولی

با پرسش این سؤال که دانش آموزان چه چیزی را خواندند؟ می توان معنی جمله را کامل کرد. به کلمه کتاب ها **مفعول** می گوییم.

فعل هایی که به مفعول نیاز دارند فعل هایی هستند که معنی آنها با فاعل تمام نمی شود و معنی و مفهوم آنها ناقص است.

مثل : خورد - خواندند - شست و ..